

„Soča“ izhaja vsak petek s in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trisporno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gošposki ulici blizu starih kromov, in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Mailing-ov tiskarni, naročnika pa opremljajo „Soča“ na Koreniji v Stica — vi hiši št. 253 III nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri uredništvu.

P. n. naročnikom.

Leto gre h koncu. Kakor vsi skrbni gospodarji, sklenili bi tudi lastniki „Soče“ kaj radi na starega leta dan ali še prej svoje račune, pa ne z deficitom in tudi ne z aktivnimi in pasivnimi zastanki — ampak najraje gladko v popolno zadovoljnost tiskarja, urednika in opravnika. Kaj malega gotovine po poravnavi vseh računov bi o novem letu, seveda, tudi ne škodilo; ž njo bi bil uže naprej zavarovan X. tečaj „Soče“, zavarovanje pa mora biti v sedanjosti dobi, ko preté nevarnosti od vseh strani, v posebni skrbi vsem dobrim gospodarjem. In ker je „Soča“, prav za prav last vseh svojih p. n. naročnikov — priporoča se najtopleje vsem tistim izmed njih, kateri so še na dolgu deloma ali celoma se svojim deležem zavarovalnine — to je z naročnino, naj skoro poravnajo svoj dolg, da bo mogla „Soča“ častno skleniti svoj IX. in veselo nastopiti svoj X. tečaj.

„Soča“ stane, kakor uže znano, za vse leto 4 gl. 50 kr., za pol leta 2 gl. 30 kr. in za četrt leta 1 gl. 20 kr.

Naročnina naj se blagovoljno pošilja — najpriležnejše po poštnih nakaznicah — opravištvu „Soče“ v Gorici na Koreniji v Stiksovi hiši, ali pa naj se plačuje v Gorici opravištvu samemu, g. Juštu Vuga-u.

Naša nada.

V Gorici 20. novembra.

Minister za kmetijstvo, nj. e. France grof Falkenhayn, je končal svoje potovanje po Goriškem in Istri, (kamor se je bil z našega Krasa obrnil, in ne, kakor smo v zadnji številki napačno poročali, nazaj na Dunaj). Pri nas na Goriškem je videl prepirazno deželo, a slišal je, povsod, koder se je le trenutek časa ustavil, zadosta o splošni revščini; osebno se menda ni prepričal o njej — in kakor se nam pripoveduje, — zdele so se mu tožbe deželnih in občin-

skih zastopnikov o slabi letini, o silnih ljudskih stiskah in preteči lakoti nekako pretirane; — tako je bilo vsaj videti.

Naša dežela se je do zdaj vedno toliko povzdigovala kot biser avstrijske krone, nadarjen s krasno lego, milim podnebjem in rodovitno zemljo, da se visokim gospodom čudno zdi, kako je mogoče, da nastane v takem zemeljskem raji revščina, in da dozori celo do — lakote. — Da trpi naša dežela uže več let na hudih kroničnih boleznih — kakoršne so boleznin na trtah in sviloprejkah, katere leto za letom uničujejo glavne naše pridelke; da so pri nas vremenske razmere od leta do leta neugodnejše in sicer v tisti primeri, v kateri se pokončujejo naša drvišča in golé in pustošijo hribovi; da ne preteče nobeno leto, v katerem ne bi bodi suša, bodi povodja, še najhuje pa toča uničevala sad krvavih kmetičkih žuljev celih deželnih strani; da je naša dežela gledé zelnice in sploh komunikacijskih sredstev v primeri z drugimi zelo zanemarjena, vsled česar ne more sé svojimi kmetijskimi pridelki uspešno obtravati; vsega tega in še marsikaj drugega ne ve gospoda na Dunaji, katera sodi našo deželo samo po prvih črešnjah in po tako zvanem južnem sadju, ki jej od tod dohaja na bogato obložene mize in pa po baron Czörnigovej „Görz das oesterreichische Nizza.“

In dežela bi v resnici ne bila mej najzadnjimi v Avstriji, ako bi ne bile zgorej omenjene kronične bolezni in druge neugode uže skoro ugonobile našega kmetijstva, katero nam je poglavitni, in skoro, da edini vir življenja. Velikih obrtnij je v deželi čisto malo in tudi tem, katere so, je težko konkurenco delati z onimi drugih dežel, ker so — pri vseh drugih, sicer prav ugodnih pogojih — gledé uvažanja surovin in izvažanja svojih izdelkov odvisne od monopola edine južne železnice. Dokler ne dobimo še druge — to je predelske — železnice ter ne bode tudi za naše državne ceste bolje skrbjeno, ni misliti v naši deželi na razvoj obrtnij, pa tudi kmetijstvu ni obetati zlate bodočnosti.

Ali jo doživimo kedaj predelsko železnico? Bog zna. Brali smo nedavno v „Triest. Ztg.“ jako tehten članek, v katerem zagovarja narodno-gospodarstveni večak neobhodno potrebo, da se čem berže zveže arberška železnica direktno po predelski črti s Trstom, ker drugače zgubi to edino pomorsko trgovišče naše države polovico vso veljavo in bo moralo s časoma propasti; saj se mora naši državi uže to v naglavni greh šteti, da je prednost dala pontabeljski železnici

in s tem oživila, za svetovno kupčijo uže skoro zamrle Benedke. Na drugi strani pa je začela magjarska Reka z uspehom tekmovati s Trstom, ker jo železnice vežejo z obema državama plovicama in jej tako izdatno podpirajo kupčijo. Trst pa pripuščen monopolu južne železnice hira, — hira na škodo celoga Primorja, na škodo in nečast Avstrije.

Zato se je začela trgovska zbornica tržaška zopet gibati za predelsko železnico in naši državni zastopniki bodo gotovo tudi porabili prvo ugodno priliko, da povzdignejo svoj glas za njo, — a potem naj tudi konsekvntno, neomahljivo, odločno delajo in prosijo in zahtevajo, da se slednjič vresniči najiskrenejša želja vsega goriškega prebivalstva, — kajti le v predelski železnici vidi ono stalno rešitev iz sedanjih nadlog in zanesljivo poročstvo za boljšo bodočnost, za razcvet naše dežele. Naše nade so vstrajne, ono ne ugasnejo, dokler ne ugasne vera v krono, v moč države in v patrijotizem njenih voditeljev. S to vero živi tudi nada, da naša dežela ne ostane vedno pozabljena.

Dopisi.

Iz Gorice 16. nov. (Izv. dop.) (Naša mestna sodnija in nove zemljiške knjige.)

Znano je, da je glavni namen osnova novih zemljiških knjig ta, da se povzdigne in okrepi zemljiški kredit. V deželi, katera se — kakor goriška, v prvi vrsti peča s kmetijstvom, je zemljiški kredit neprecenljive važnosti; zato nam je dobro došla nova osnova, vsled katere ima za vselej nehati ona neskončna zmedenost in pomanjkljivost, prizadeta po dosedanjem tabularnem sistemu, kateri je bil tako rekoč privilegij goriške rovari, ko ga je gorska stran malo več poznala, ko po imenu.

Toda če naprava zemljiških knjig — pri danih močeh — še precej naglo napreduje pri okrajnih sodnijah po deželi (pri danih močeh uže; a v obče veliko prepočasno Op. ured.) in če se tam uže kažejo ugodni nasledki te nove ustanovitve, moramo obžalovaje poročati, da v področji goriške mestno — odredjene sodnije še skoro ne vemo, da so se začele uvajati nove zemljiške knjige.

Res je sicer, da so zdaj uže za mnogo občin odprte zemljiške knjige, a načini, kako se vodijo pri naši preturi, ni tak, da bi Bog ve, kako spodbujal ali uterjal zemljiški kredit, ker ne vznjua mej

LISTEK.

Krvavo sodišče na Kitajskem.

Zapustimo danes, dragi bralče! domače kraje i napotimo se s franczskim potopiscem Julesom Areon-om skozi sveto rusko državo, v kraje, kder soluce vzhaja, v najobljudenjše zemlje cesarstvo v Čino ali Kitaj, kder ima, kakor Bog v nebesih, na prestolu svojem „sin nebeski.“ (cesar) neomejeno oblast čez življenje i smrt. Ta „sin nebeski“ skrbi za vse, za potrebno i nepotrebno, za veliko i malo. Njegovim sodbam klanja se pokorno ves njegov svet, vsa kopa njegovih štiristo sedemdeset pet milijonov člov. duš. Ogromno število!

Sodbe „nebeskega sina“, kteremu ti hočemo danes, dragi bralče! predočiti, so strašne, grozne, krvave. V njegovem stolnem mestu Pekingu, ki šteje nad dva i pol miliona ljudi, vrše se njegove suutne sodbe vsako leto 4. decembra. Kraj, ki je bil še včeraj za prodajališče sadja i družih reči odločen, postal je danes pogubišče. Ob večnih vratih po ulicah, ki drže na pogubišče mrgoli vse polno beračev raztrganih i polunazih. Z berači se družijo prosti psi brez gospodarja, oni leže po tlaku, ne da bi na koga lanoli,*) i lové i prodajajo ž njimi vred ostudri zimski mrz. Glavna

*) V gorah je še v rabi glagolj lanati (po 2. razredu) mestu zalajati.

ulica, po kateri odvedo hudodelnike na stratišče, natičena je ljudi raznih stanov. Dolgimi biči oboroženi čuvajo tu stražnici, da zijaloprodajalci ne prekoraje vrvi, ki je potegnena čez ulico od enega kraja do drugega. Stražnici nosé črne klobuke z rudečimi obročki, i ker je teh stražnikov skoraj brezi števila, dozdeva se človeku, kakor da bi krvava reka po ulici tekla. Kitajec ne more i ne sme prekoračiti uže omenjene meje s konopom potegnene, drugače je pa z Evropejcem. Njemu naprave stražnici sami prostor skozi guče i tako pride lahko Evropejec do morišča.

Pred sabo zagledamo kočico napravljeno z bambusa (indijskega trstja), v kateri bodo morali čakati hudodelnici, dokler jih smrtna kazen ne zadene. Na obe strani vrat te kočice pribita je velika deska, na kateri so napisana imena zločincev i njihov hudodelstev. Okoli teh imen potegnjeni so rudeči obodi. Te obode napravilo je s kistom (čopičom) v karmin pomočenim njegovo veličanstvo, cesar sam, ki je pri tem z obvezanima očema te besede govoril: „ne jaz, jaz ne morim teh hudodelcev; oni sami so hoteli biti žrtva svoje hudobnosti.“ Tako velevala stara navada: tisti, kterih imena pride v carski obod, morajo umreti; oni drugi pa, kterih imen obod ne doseže, ubeže začasno smrti. Strašna znamenja!

Vsi dučani (botege) so vsled uradnega ukaza zadurem;*) isto tako so okna na poslopjih zagrnena, po

*) To besedo rabe Brkinje mestu drugod rabljeno „zapreti ali zatvoriti“.

strehah je pa vse polno ljudi. Ženskih ne zagledaš nigder. Kmalu nastane votel šum i hrup — bližajo se vozovi, ki vedo nesrečnike na morišče. Z rokami na hrbet zvezanimi, z ozko platnico na plečih, na kterej je napisano ime njenega nosilca i njegovega zločina, stoje ubogi grešnici iz voza ter še napote s pomočjo krvnika (rabelja) v bambusovo kočico. Skoro vsi turban, imajo udrte mrtve oči, če prav so dobili žganice, kolikor so hoteli, da bi pogumni ostali. Samo eden meju njimi poje s krepkim glasom, a tudi iz njegovih oči sije neka žalost, da si je spoznavalec islama. Nej šala potovati nekamo daleč tja na oni svet, zlasti kedar se ne ve ni po kaj, ni zakaj!

Petero obsojencev bode ob glavo detih, petero bode zadušenih, ena ženska bode pa kos za kosom razmesarjena. Naj poprej odreže jej rabelj obrvi, po tem jej potegne kožo raz čela čez oči i na to jej odseče nos, lici i prsi i njeno meso razmesari. Stirje teh hudodelcev so morilci; neki drugi znebil se je svojega kletega sovražnika s pomočjo vdinjenega zavratnega morilca; šesti je tat predirač, sedmi je uradno listino preuaredil i državo za tritisoč tael prevajil; dva sta v grobove udrila i mrličem v trugo dane dragocenosti odnesla. Nesrečna ženska pa, ktera imade pretrpeti neizrecive strašne muke, s pomočjo svojega ljubimca umorila je svojega zakonskega moža. Pravi kampioni!

Dvajset hudodelcev bilo je na deski pred kočico vrati napisanih; devet od teh, kterih imena nej ce-

ljudstvom one zauposti do knjig, katera je v obče temelj zemljiško-kreditnim operacijam.

Pisatelj teh vret je bil ne davno po svojih opravilih v uradnem prostoru, kateri je pri naši preturi odločen „zemljiškim knjigam“.

Nepopisljiv nered vlada v tej sobi. Ubogi uradnik, kateri vodi nove knjige, ima za silo mizo, na kateri mora, kakor je po postavi odločeno, v uradnih urah razgledovati imeti vlozne pole „ternjone“, da jih stranke lahko pregledavajo. Tu vidiš posestne pole nakopičene na obrabljenih stoli, vloge, rešitve vse ti leži medeno; in ne da bi bil ubogi knjigovodja, niti nevtrudljivi, a preobloženi sodnijski vodja v stanu v okoliščini tem neprilicnostim. Sodnijski okraj, koga ima goriška pretura v svoji oblasti, šteje, kakor je znano, nad 40.000 duš. Dosledno bi morali obsegi sodnijski uradi vsaj še enkrat toliko prostora, kakor vsaka druga sodnja v deželi.

Nasprotno pa so vse druge sodnije bolj in dostojniše prihranjene, kakor naša mestna pretura in vsaka druga sodnja ima spodobnejšo notranjo opravo kakor goriška.

Da le v vežo stopiš, bijejo ti nepopisljive vonjave v nos. Uboge stranke (kaj za to, če so kmetje? tudi oni „lačujejo“ takse, koleke in davke enako vsem drugim); ker nimajo prostora v sobah, čakajo v poslopju sede po umazanih, vlažnih stopnicah.

Vsaj za nove zemljiške knjige morala bi se preskrbeti primerna, prostorna soba, in v njej neobhodno potrebna oprava; nekoliko bi se moralo skrbeti za dostojnost in če treba, pomnožiti uradno osebje; kajti že zdaj, ko je ta osnova tako rekoč še le v povojih, počivajo prošnje za vpise in prepise po 3-4 mesece, predno se povrnejo strankam in če pojde tako naprej, ne bo dolgo trajalo, da se bomo pri vlozbi poslavljali od svojih vkupljenih spisov, ker se ne vrnejo morda celo leto.

Če hoče vlada, da vstrežejo zemljiške knjige popolnoma namenu, za kateri so z ogromnim stroškom ustanovljene, mora tudi skrbeti, da bodo zares take in tako vodjene, da bodo naglo in zanesljivo poročila dajale zemljiškemu kreditu. Ali smemo pričakovati, da doživimo to kedaj pri naši mestni preturi, je zelo dvomljivo; prevelika varčnost ni tu na pravem mestu, marveč škoduje že v začetku in bo tem više škodovala, čem huja bo postajala vsled nje konfuzija v zemljiško-kupnem uradu.

Pravosodje je edina v resnici aktivna stroka v naši upravi, kajti dohodki na taksah in kolekih so gotovi, zraven tega pa prihaja tudi mnogo dohodkov, ki se stavijo v letne račune administrativne stroke, faktično od pravosodja, tako da presegajo od te upravne stroke izvirajoči dohodki za ogromne zneske dotične stroške. Je-li potem takem prav, da se pravosodje tako zanemara?

Dr. — ? —

Dostavek uredništva: Razmere se ne bodo pri mestni odredjeni sodnji v Gorici tako dolgo izdatno zboljšale, dokler se ne ustanovi za mesto posebna in za okolico zopet posebna sodnja; v tem oziru naj sodnijski predstojniki ne poročajo vladi tako, kakor menijo, da gospodi na Dunaji boljše dopada, ampak prizadevajo naj si zadostiti dejanskim potrebam, ter ustreči ljudskim željam in terjatvam, izraženim v peticijah, ki sta jih podala naše polit. društvo in odvetniška zbornica goriška in katere je naš deželni zbor po vrednosti podpiral, — pa bode bolje; kajti vlada ne bo mogla prezirati takih opravičenih terjatev, — ako bode prav informirana.

Iz Dornberga 19. nov. (Izv. dop.) Pret. čertek o poldne se je gosp. minister kmetijstva, grof

Falkenhayn, spremljan od g. dvornega svet. bar. Rechbach-a mimogrede pri nas ustavil; ogledal je drevesnico tukajšnjega vinorejskega društva. Stopivši iz kočije pred hišo g. župana hodil je peš 10 m. do drevesnice, ter staval med potom razna vprašanja o zadevi vin. društva, o letini, slabih vremenih in če imajo ljudje zadosta živeža; v drevesnici pa ob odgoji in cepljenju dreves in pomnoževanju tert. Slednjič si je dal še pokazati s primerne kraja na cesti na nasprotni strani ležeči društveni vinograd; potem se je odpeljal dalje proti Ajdovščini.

Ker si je naše vinorejsko društvo ves čas svojega obstoja marljivo prizadevalo, v vsakem oziru zadostovati svojemu namenu in ker se tudi po vsej pravici lahko ponaša z dosedanjimi uspehi, o katerih spričuje lepo vredjeni sadni in trtni vert, izgledni vinograd in posebno tudi napredujoče kletarstvo, ki se je že večkrat na domačih vinskih razstavah obelodanilo, zanašamo se, da nas bode tudi sedanjí gosp. minister kmetijstva tako radovoljno in izdatno podpiral, kakor so nas njegovi predniki. V zboljšanje naše vinoreje tiči vsa naša bodočnost. Seveda treba tudi blagoslova od zgoraj; kajti o takih letinah, kakršna je letošnja, ne pomaga ni razumno obdelovanje, ni pravilno kletarstvo. Kder ni nič, ni nič in iz ničesa je Bog svet stvaril, mi pa žalibog ne znamo in se ne bomo nigrdar naučili z golih trt grozdje trgati in iz praznih posod vino točiti. Letos smo reveži, kakor drugod, a les kaže za bodočnost dobro; da bo le vreme ugodno in da nam kletu zopet kako ledeno zernje trt ne osmuka, — česar nas Bog obvaruj!

S Cerkijanskega 16. novb. (Izv. dop.) Nedavno je poročala „Soča“ v dopisu iz Tolmina, da je povodenj dne 21. pretek. meseca odnesla našim Šebreljanom novi most na Idrijci, dasi so bili stebri z marmelja sezidani. Naj temu poročilu dodam nekoliko pojasnila. Šebreljani izdelavajo že več let cesto proti Idrijci, katera pa drži čez vodo, da se združi z okrajno cesto na uni strani. Zato so delali most čez Idrijco in sicer stebre iz rezanega kamenja, marmelja, kakoršnega so v okoliščini Stopnika bogate žile, most sam pa z hrastovega lesa. Kakor se je kmalo pokazalo, bilo je delo zelo slabo, na površji je bilo kamenje zares lepo rezano in vdelano, a v sredo so stavili gruš in slab omet, mesto da bi rabili cement, pa kamne z železnimi oklepi skupaj zvezali, kakor je pri vodnih delih sploh navada. Zraven tega pa se bili stebri tudi prenizki, ker je voda uže na most bruhala. Povodenj je odnesla sicer samo les in poderla en stebel, ali drugo je vse tako poškodovano, da ni za nobeno rabo. To je huda nezgoda za občino, delo je namreč stalo pri 2000 gld. in pri znani revščini in nesloznosti bo težko lotiti se ga še enkrat.

Zastran goveje kuge, katera še vedno razsaja na Kranjskem, obstražen je tudi naš okraj z žandari in občinskimi stražniki. Ker je okužen verhiški in baje tudi loški okraj, treba največ pozornosti, da se grozna nesreča ne zanese v naše kraje.

Letina ni bila pri nas posebno slaba, še celo nekaj sadja so naši brijovci pridelali in zdaj je lahko drago prodajajo. Jabelka so po 5 gld. in više stari cent. — Vreme je nekaj časa sem sila mizlo; sneg, kateri je zapadel dne 3. novb. komaj 3 centimetre na debelem, neče se še zdaj razpustiti na osojnih krajih, tako mizlo je. Naši domači vremenski proroki nam obetajo v obče suho, mizlo zimo. Bomo videli!

Še nekaj. Naš okraj je, kakor znano, skozi in skozi slovenski; ali ni tedaj v protislovju s postavno zagotovljeno enakopravnostjo in kar naravnost krivično, da c. k. uradi v Cerknem, kolikor sodnja, toliko d. v. karija pošiljajo strankam samo čisto nemške dopi-

Na enkrat zadoni grozovit krik: „če in laj lo!“ (ukaz je tu). Mandarin na konji prinese cesarski ukaz v tružici, ki je zavita v rumeno svilo. S pikami (sulicami) oboroženi vojščaci ga spremljajo. Vojščaci ustave se koncem ulice, mandarin gre pa v kočico, kder položi carski ukaz na mizo. Svigoma zagrabita zadržaj dva rabelja v žolih predpasih enega ubožni hudodelcev, prisilita ga, da poklekne pred carskim ukazom in potem se lotita svojega krvavega opravila. Ubozemu grešniku snameta platnico s pleč, ter ga slečeta do pojasa. Pred pečjo mora se zgruditi z obrazom na črno zemljo v blato. Rabeljev hlapec drži meja tem pa na vrhici dolgo kito v vis, da ne bi lasje pri morenju na poti bili. Zavihanima rokavama približa se rabelj, vzame nož iz rok enega njegovih pet pomagačev, dvigne ga urno vis in groznim udarcem mahne na zatilnik obsojenca. Glava padne, kri vre na zemljo i siče na rabeljeve roke i na njegovo obleko. Tega se pa on ne ustraši, izroči nož svojemu pomagaču, zgrabi okrvavljeno glavo za dolgo kito i stopa z njo ponosno v kočico, kamo dosepevši i globoko se poklonivši pred carskim ukazom tesnim glasom proti cesarskim doglavinikom vzklikne: šao čí taol (glava je padla). To izreksi vrne se z glavo k njemu trupu.

Z družimi v to smrt obsojenimi hudodelci se tako godi, ko s prvim. Mirno pretrpe vsi smrt. Od-

se, pozive, povelja itd. — in to takim trankam, o katerih jim je prav dobro znano, da ne razumejo ne besedice nemškega. Koliko sitnosti, truda in stroškov je treba ubogemu davkoplačevalcu, predno najde tukaj človeka, kateri mu razloži, kaj pomenja in zakaj mu je prišel ta ali oni spis. Govoril bi lahko o še nekaterih uradnih neprilicnostih; pa Bog ve, kaj bi rekel k temu gosp. državni pravdnik? Molčimo!

Politični pregled.

Z DUNAJA. — Najslajjši uspeh adresne debate v našem državnem zboru je ta, da je cesar podelil red železne krone I. vrste grofu Hohenwartu in grofu Jaroslavu Clam-Martiniu. S tem je izrazila krona svoje dopadajenje nad adreso avtonomistov in to je dobro znamenje in najbolje poročstvo, da je v najvišjih krogih prodrlo spoznanje na površje, da je v Avstriji edino na podlagi popolne narodne enakopravnosti mogoče doseči mir in spravo mej narodov. — Minister za kmetijstvo grof Falkenhayn je imenovan za tajnega svetovalca Nj. veličanstva. — Bivši minister grof Lasser, je po dolgi bolezni dne 19. t. m. preminol na Dunaji. Rojen l. 1815, stopil je uže leta 1848 v javnost kot ud takratnega državnega zbora. Za časa nepozabljene (!) Bach-ove vlade jel je razvijati svoj administrativni talent in je potem do konca svojega življenja na tem polji deloval, kakor znano, ves čas v strogo centralističnem zmislu; grof Lasser je bil duša zadnji ustavoverni vladi, kateri je Auersperg dal — svoje slavno ime. Spomin na to vlado vzbujal bode v avstrijskih Slovanih še leta in leta grenke občutke — toda, „de mortuis nil nisi bene“.

Dne 17. t. m. je cesar v posebni avdijenci sprejel nove predsednike državnega zbora, grofa Coronini-ja, dr. Smolko in barona Gödla; izrazil je svojo zadovoljnost, da je predsedstvo v tako dobrih rokah in svoje priznanje, da se je adresna razprava tako mirno in dostojno vršila.

V odseku za vojaško postavo je nespremenjen obveljal vladni predlog o podaljšanju sedanje vojaške postave za 10 let; gotovo je, da obvelja tudi v zbornici.

V seji 14. t. m. je v zbornici poslanecv minister Taaffe odgovoril na interpelacijo poslanca Viteziča in družnikov zavoljo revščine, ki preti Istri, Gališki, Moravski, Šleziji in južni Tirolski vsled slabe letine. Grof Taaffe je priznal, da mu je prišlo več taci poročil, ki potrjujejo obseg te interpelacije, ter je naročil načelnikom vlade dotičnih dežel, da nujno in temeljito stvar to preiščejo, njemu poročajo, ter stavijo potrebne predloge. Deželnih vlad predsedniki niso še vsi poslali svojih poročil. Grof Taaffe je dejal, da se vlada močno trudi, da bi tej nadlogi odpomagala, a da njeno mnenje je to, da v prvi vrsi morajo pomagati odpraviti

sečene glave vržo v lesen tičnik, kateri obese na visok drog. V tem tičniku ostano glave, dokler ne strohne.

Zdaj pride vrsta na muhamedanca. Svoje pesmi prepevajoč stopa na morišče. Spremlja ga muhamedanski hodja (duhovnik), kateri mu nekaj na uho šepče i roko k poljubu ponudi. Poljubivši roko obrne se obsojenec k rabelju rekoč: hitro opravi i po tem poje še i poje do zadnjega življenja trenotka.

Drugi hudodelniki bodo s konopom zadušeni. To je gotovo še grozovitnejša smrt, a pri vsem tem nejmajo je Cinezi za tako sramotno, kakor smrt ohglavljenja, ker jim je to mari, da ne pride brezi glave v nebesa. Hudodelnik kleči na kolekih, glavo ima meju stegnoma rabeljevema. Okoli njegovega vratu ovije rabelj vrvico, katero potem s pomočjo čvrste palčice čem više i više oži. Kedar je hudodelec uže na polu zadušen i kedar mu se obraz uže črni, odpusti rabelj nekoliko vrvico, dade nekoliko odduška, da hudodelnik se zadnjim vzdihom svojo dušo izpusti; ker brezi tega odluska ostala bi duša v trupu na veke zaprta.

Še trije družji hudodelniki bodo zadušeni, žena pa razmesarjena, a dragi bralče! videli smo zadosti. Ostavimo toraj grozovitno morišče, na katero zimske solnce tako prijazno sije, kakor da bi se ničesar ne bilo dogodilo, vrnimo se domu in ostanimo doma, saj je še povsod na svetu slabše, nego pri nas.

Lukavečki.

sarski čopec zadel, otido smrti za sedaj, a ne misli, dragi bralče! da se jim daruje življenje i svoboda. Prihodnje leto pride njih imena z drugimi novimi hudodelniki zopet na desko, in ako njih ime cesarski kist zadene, morajo umreti. Ako pa njih imen carski kist trikrat ne zadene, odpošlje jih v dosmrtno poganstvo v zapadne cesarstva strani, v visoko Buharsko.

Ne daleč od omenjene bambusove kočice zagledamo še drugo kočico, ki je tudi z bambusa napravljena. Ta kočica je pa odkrita; v dnu te kočice stoji več klopi, pred klopmi vidimo pa neki sedež in eno mizo. V kratkem bode položen na mizo carski ukaz, v katerem so navedena imena onih, ki bodo pomiloščeni. Na klopi vsedli so se visoci mandarin (službenici) ministerstva pravosodja, ki mirno mej sabo govoré iz dolzih lul puše. Ne daleče od te kočice zagledamo neko klanico, v kterej leži na tleh pet sodnih nožev, šestdeset centimetrov dolzih, pet centimetrov širokih. Na njih ročajih izrezane so razne spakovske podobe. Ti noževi morajo biti prastari i strahovito težki i Kitajci jih tako časte, kakor druge svoje svete reči. Pred tem pravice orodjem mora se vsak Kitajec globoko pokloniti. Ne daleč od tod vre v rekej peči voda, v katero se pomoče noževi, da bodo boljše rezali i da se po dožončanej službi očiste. Lfzu te peči je pa morišče, gola zemlja.

revo posamnih rodbin, občin ali krajev občine in cela dežela. Še le, ako te ne morejo, potem pomaga država. Grof Taaffe je potem predložil načrt zakona o dovoljevanji državnih posojil brez obresti onim okrajem Istre, Goriške Gradiške, ki so imele letos posebno slabo letino. — Ta postava, katero so zagovarjali poslanci dr. Pajer, dr. Vitezič in Steudel, bila je v zbornici soglasno sprejeta po vladnem predlogu z edino spremembo, da morajo pri delenji podpore navzočni biti tudi župani. — Skupna podpora za Goriško in Istro je odločena v znesku 60.000 gl. na ime državnega posojila, katero se bo moralo povrniti v 5 letih od l. 1881 naprej.

Gospodarski odsek je odobril načrt postave zastran sprejema Istre in Dalmacije v avstrijsko colno zvezo; sprejel je tudi po poslancu Hallwich-u nasvetovano resolucijo, da se ima s koncem l. 1881 tudi Trst sprejeti v skupno colno zvezo.

Deputacija čeških poslancev (dr. Rieger, knez Lobkovic in dr. Šrom) je dne 17. t. m. poklonila cesarju spomenico zastran izvedenja narodne enakopravnosti v šolah in uradih na Češkem — po administrativnem potu. Terjatve Čehov so jako zmerne; veliki češki narod ne zahteva niti svoje univerze; zadosta mu je, da se ne pokliče preveč tujcev na praško vseučilišče in da se nekateri predmeti predavajo tudi v češkem jeziku. Cesar je spomenico milostno sprejel in obljubil izročiti jo ministerstvu z naukazom, naj jej, kolikor le mogoče, zadostuje. Nekateri listi pravijo, da je dr. Rieger pri tej priliki tudi nekaj omenil o cesarjevem kronanju v Pragi, katero bi zadostilo iskreni želji češkega naroda. — Čehi marljivo in razumno obdelujejo polje aktivne politike in gotovo je, da jim tudi obrodi obilnega sadu.

KRANJSKI poslanec, grof Barbo je od mrtvnda zadet zbolel na Dunaji.

HRVATSKO - ogerske nagodbene obravnave bodo skoro končane. Do zdaj je določeno, da Hrvatsko obdrži 45 odstotkov svojih dohodkov za svoje avtonomne potrebe.

V OGERSKI zbornici so se pretek. terek hudo skavsali. Desnica je zahtevala, da se vzame vladni predlog o vojaški postavi koj v razpravo levica pa, da v prihodnjo saboto. Vsled tega je nastalo tako nedostojno besedovanje, kakoršno je mogoče samo mej magjarskimi kulturancami.

RUSKI CAREVIČ je bil na dunajskem in berlinskem dvoru odlično sprejet in je odpotoval v ponedeljek nazaj v Peterburg. Mogoče, da se zopet dosežejo prejšnje prijateljske razmere mej Rusijo, Avstrijo in Nemčijo.

V ITALIJI ni ministerskih kriz ni konca ni kraja. Sedanje ministerstvo je dalo svojo ostavko. Cairoli se dogovarja z Depretisom v namen, da bi prvi prevzel predsedstvo, drugi pa zvnanja opravila.

Domače stvari.

Goriška čitalnica priredi dne 24. novembra t. l. ob 7 1/2 uri zvečer v svojih prostorih na korist pogorelcem v Koritnici — besedo sé sledečim programom: 1. Ouverture, uglasbil E. Titl, svira vojaška godba; 2. Dijaška, zbor, uglasbil Iv. pl. Zajc; 3. Potočnica, samospev, uglasbil Fr. pl. Suppe; 4. Podoknica, uglasbil Fr. Schubert, svira vojaška godba; 5. a. Predica, zbor, uglasbil V. Lisinski; b. Luna sije, zbor, uglasbil A. Hajdrih; 6. „Bodi pozdravljena“, samospev, uglasbil Fr. Abt; 7. Venec narodnih pesmi, uglasbil J. Kocjančič. Po besedi ples. Vstopnina se sicer ne zahteva, vendar se bodo pobirali pred „besedo“ pri vходу prostovoljni doneski ter se oberne vsa nabrana svota v omenjeni namen.

Pomagajmo siromašnim bratom, katere je strašna nesreča — brez obleke in živeža in ne da bi si mogli sami kaj pomagati — neusmiljeno potisnila v merzlo zimol — Kdor ne more, ali ne mara priti k veselici, naj pošlje. Bog stotero povrne!

Cesarski dar. Presvit. cesar je daroval iz svoje blagajnice za koritniške pogorce 600 gl. —

Pri našej cesarski hiši se lahko reče glede milodarnosti: Nulla dies sine linea.

Grofovski rodbina Coronini jev. Preteklo saboto zvečer je svirala vojaška godba v sosednem Šempetru pred Coronini-jevo palačo; drugi dan pa so neprenehoma drčale kočije po prijazni vasi in iz njih je pred isto palačo izstopala goriška gospoda v svetlih uniformah in črnih frakih ter se podajala v celih vrstah v notranje prostore. Častitljivi, a še jako krepki starček, nekdanji odgojitelj našega cesarja in oče sedanjega predsednika poslanske zbornice, Nj. E. topničarski general Ivan grof Coronini-Cronberg je obhajal ta dan svoj 86. rojstni god v družinskem krogu pri svojej preblagej sneti in mej cvetočimi svojimi unuki.

Kakor bi za to slavnost vedel, priobčil je ravno ta dan dunjski tednik „Der Osten“ v svojem listku jako zanimivi zgodovinski članek iz peresa znanega kranjskega literata Petra pl. Radič-a pod naslovom: „Aus dem Ahnensaal der Coronini“. Ker je postala rodbina šempeterskih grofov Coronini-jev v noveji dobi posebno priljubljena v celi naši deželi, vstrežemo gotovo vsem p. n. čitateljem „Soče“ s tem, da posnamemo iz Radič-vega članka zanimiveje vesti.

Rodbina Coronini-jev, katere je dala v teku časa našej skupni domovini znamenito število junakov in državnikov, zastopnikov cerkve in znanosti, prišla je iz Berbene pri Bergamu v Gorico, kder se je naselila v 16. stoletju.

Nadvojvoda Ferdinand, poznejši cesar Ferdinand I., je podaril Ivanu Ciprijanu Coronini-ju l. 1526 fevd pri Gorici blizu mestnega jarka (grape) in Coronini se je oženil sé sorodkinjo Katarino, hčerjo Pompeja III. pl. Coronini in bogato dedinjo njene hiše.

Rodbina Ivana Ciprijana in ona njegove soproge obe ste izvirali iz stare plemenite korenine vitezev kronberških, naseljene v volilni knježevini Mainški. Cesar Rudolf je potrdil ta rodbinski naslov l. 1588 Ciprijanovemu sinu Ivanu Filipu. Ta je zastopal stareje pokolenje Coronini-jeve hiše, mlajše pokolenje šempetersko pa, — katero se je dan danes razvelo do največje veljave — spoznava za svojega zarodnika (očaka) Aleksija de Monte Olivarum, gospoda pervačkega in gradiškega (von und zu Prebazine und Gradiutta) ki se je bil tudi iz Berbene preselil v Gorico in kojega sinu Ivanu je cesar tudi pripoznal naslov „kronberški“, ko ga je l. 1687 povzdignil v državne grofa.

Naselilvi se na Goriškem jeli so Coronini-ji koj pospeševati državne koristi. Ciprijan starejši je bil uže „svetovalec“ Ferdinandu I.; izmed njegovih treh sinov bil je Jakob polkovnik v turški vojski, Ivan Filip vodja kirasirskega polka in Ciprijan mlajši mestni sodnik goriški.

In ta Ciprijan mlajši je postal zopet zarodnik nove junaške rodbine.

V drugi polovici XVI. in v XVII. stoletju tekmovali so Coronini-ji kot vojskovodje z Auerspergi, Eggenbergi, Herbersteini, z Erdödy-ji, Zriny-ji in Frangepani v krvavih vojnah zoper divje Turke, kateri so neprenehoma nadlegovali avstrijske dežele.

Ivan Coronini je bil najel na svoj račun polk konjnikov in z njim se je l. 1601 s čudovito hrabrostjo spopadal pri zaslednji Kanize; Ivan Krstnik pa je bil malo let poprej (1594) kot konjiški vodja in uže v 22. letu general v tako zvani petrinjski vojni osebo ujel turškega vojskovodjo Erdogles-bega. Slavni naslednik njegov, učeni pisatelj in pesnik Rudolf grof Coronini, o katerem bomo pozneje govorili, popisul je junaške čine mladega generala v posebni knjigi, katero je izdal l. 1779 pod naslovom: „Bellum Petrinense“. Ivan Krstnik je sklenil l. 1806 na prav tragičen način svoje mlado življenje: Da bi zabranil dvoboj, postavil se je pogumno mej bojnika, in smrtno zadet od obeh, zgrudil se je na tla.

Kakor prvo pokolenje stareje Coronini-jeve rodbine, odlikovalo se je tudi drugo po izvrstnih svojih vojniki. Uže začetnik tega pokolenja vsteva se mej najzvestejše „pristaše svojega cesarja“. V boju pri Lützen-u zgubil je levo roko in proti Wallenstein-u branil je za cesarja s predzuo hrabrostjo trdnjavo Tabor ter je ohranil Törökovo četo, koja je uže omahovala, v zvestobi do cesarja. V zahvalo za svojo nemajeno zvestobo dobil je s cesarskim diplomom l. 1634 pravico, da sme imeti nad svojim grbom kraljevo krono; pozneje je postal dvorni vojni svetovalec in poslanik na nemških knježevskih dvorih.

Tudi tretje pokolenje (tolminsko) odlikuje se po svojih vojniki; naj imenujemo najznamenitejšega, Ivana Petra, kateri je umrl l. 1647 kot ces. general in dvorni vojni svetovalec — in tako tudi mlajša rodbina Coronini-jev, šempeterska, katere nam navaja imena, kakor Ivana Baltazarja, ki je bil ces. glavni adjutant pri armadi v Milanu, Ivana Krstnika, v avstrijski zgodov. nepozabljivega očeta sedanjega predsednika poslanske zbornice, odgojitelja Nj. V. cesarja Franca Jožefa I., slavnega v vojni in kroninemu svetu in slednjič sina Franceta, kateri se je poprej hrabro boril v vojnah l. 1859 in 1866 in je potem kot polkovnik slovo vzel od vojaštva.

France grof Coronini zapustilvi vrste naše slavne vojske posvetil se je z enakim uspehom političnemu delovanju, a ob enem je marljiv tudi na znanstvenem

in literarnem polji; on združuje v sebi vse namere, v katerih so se njegovi predniki odlikovali ta na tem, oni na drugem polji.

Po svojem večletnem delovanju kot deželni glavni goriški spominja nas na one ude svoje rodbine, kateri so zlasti v preteklem stoletju za Marijo Terezijo in Jožefom II. zastavljali vso svojo moč za občni blagor naše lepe dežele, posebno na Ivana Ignacija († 1754) podpredsednika goriške grofije, kateri si je pridobil največje zasluge za očiščenje zraka in izmočirenje in obdelovanje oglejske okolice; po svojej delavnosti kot predsednik goriške kmetijske družbe nam vzbuja spomin na svojega izvrstnega starega očeta, kateri je na enakem mestu s trajnim uspehom blagonosno deloval za deželo; po svoji deležitvi kot zgodovinski pisatelj in imenoma po svojem odličnem delu: „Aquileas Patriarchengraber“, katero je mnogo porabil baron Czörnig v svoji obširni knjigi o goriški deželi, poprijel se je France grof Coronini prav uspešno nalogo svojega slavnega prednika Rudolfa grofa Coronini-ja, katerega juko čislajo takratul in sedanj strokovnjaki kot ustanovitelja goriške historijografije.

Rudolf grof Coronini, rojen 1731, umrl 1791, proslavil je ime svoje rodbine mej vsem izobraženim svetom; enako se odmeva tudi danes, ko je zaupanje prvega popolnega avstrijskega parlamenta za predsednika izvolilo grofa Franceta, ime Coronini-jev zopet po vseh deželah in celo unstran morja, povsod, koder je mej narodi vzbujeno zanimanje za politično življenje.

Emigracija. Slav. c. k. okr. glavarstvo goriško nam je zopet naznanilo nekatere družine, ki se odpravljajo na pot v Ameriko. Gospodarji so: Srebernič Matija hiš. št. 111 iz Solkana, Stanta Andrej hiš. št. 98 in Cuk Miha hiš. št. 169 oba iz Mirna.

Predrzní prodajalec vina in repe je neki 35 letni fant iz Št. M., kateri zahteva a ro od ljudi, za vino in repo — pa ničesa nima. Na tak način je osleparil za 10 gl. dva pošena moža v okolici, a žandarmi so mu uže za petami!

Milodari za koritniške pogorce: Županstvu v Bovecu so došli sledeči darovi: Deželni odbor je poslal po g. odborniku Iv. Gasserju 1000 gl., g. Viljem vitež Ritter 100 gl., c. kr. okr. glavni v Tolminu, gospod A. Schemerl 30 gl., g. M. Jonko župan v Bovecu 50 gl., Mons. I. Kumar kanonik i dekan 20 gl., perilo in obleko, g. Franc Velušič 50 gl., gg. grof Coronini, Peter Kobal dekan in And. Grunter v Št. Petru skupaj 50 gl., vikariat na Libušnem 10 gl., gospa Terezija Jonkova obleko, perilo in živež, Anton Kavs 2 g., Cesar Ostan 20 gl., M. Pirc 10 gl., Kubačević 2 g., J. Ostan 2 gl., J. Sorč 5 gl., Jožef Mrakič 1 gl., c. k. žendarmi 3 gl., Terezija Kravanja 2 gl., Ana Mlekuš 1 gl., J. Hoban 2 gl., Marija Smuk 2 gl., Strausgütl 3 gl., F. Šolar 50 kr., N. N. 2 gl., Val. Skočir 2 gl., M. Medic 5 gl., A. Kenda 2 gl., A. Kofol 4 gl., J. Kavs 1 gl., I. Jarec kaplan 7 gl., Lenarčič 1 gl., Asoli 5 gl., A. Mrakič 2 gl., Maria Fon 20. kr., A. Kenda 40 kr., A. Komac 50 kr., Komac dediči 1 gl., Kreipner c. k. davkar 5 gl., Alojzij Zorč 5 gl., 14 1/2 lire perilo, obleko in živež. I. Hosner 1 gl., Švara 3 gl., Klavara A. 40 kr., A. Mlekuš 30 kr., gospa Asoli mnogo obleke in perila, Mihael Jakob 1 gl., L. Kenda 5 gl., Ana Mrakič 20 kr., Marija Mihelič 1 gl. 50. kr., K. Kravanja 1 gl., g. Fr. Vidic dekan v Kanalu 2 gl., dr. Tušar sodnik 1 gl., Ukmar Ant., Vuga And., Delkin Fr., Čerin Tom., Strukelj Greg., Skočir Jož., Jug Jan., Žnidarčič And., Skert, Cencič Miha, Tomažič Ferd., Tomšič Jožef, Terpin Ant., vikarji, Kravanja And., Rožič kaplana v Kanalnem okraji vsaki po 1 gl. 20 kr.

Županstvo u Kobaridu 42 gl., 11 žakljev žita, 72 vatlov kotonine in eden zavitek obleke in perila. Gosp. ravnatelj in spovedniki na sveti Gori 13 gl., nabrano v pušico na pošti 1 gl., 41 kr., občina Serpenica: g. Kuričič vikar 5 gl., Feltrin kaplan 1 gl., Jos. Fon 7 gl., A. Primožič 1 gl., Izidor Ostan 1 gl., Katra Berginc 1 gl., več družih 3 gl. 62 kr., 5 žakljev žita in 1 žakelj obleke; občina Žaga 2 gl. 16, 6 1/2 m. uršice 5. m. fižola in 1 žakelj obleke; vikariat Borjana 10 gl., gosp. Podreka župnik v Solkanu nabral 23 gl. Skupaj 1561 gl.

Opravništvu Soči so poslali: gg. Fran Gaberšček c. k. davkar v Sežani 5 gl. 50 kr.; — Janez Kacin iz Jageršča 1 gl., dr. Kenda 2 gl., D. Höhn 1 gl., J. Höhn 1 gl., I. Bisail 1 gl., W. Jochmann 1 gl., T. Poljšak 20 kr., A. Casagrande 1 gl. (vsi iz Ajdovščine).

Književnost. Ravnokar je izšel tretji zvezek „zbranih spisov r. Ant. Mart. Slomška.“ Zbral in vredil g. Miha Lendovšek. Kujiga obsega 22 raznih životopisov ter velja broširana 1 gold. 30 kr. v katol. bukvarni v Ljubljani.

Nagla smrt. 13. t. m. je došel tujec iz Vipavskega v Gorico ter se ustavil pri „treh kronah“, a le za eno samo noč. Osnažili so mu obuvale ter postavili je pred duri, kder je ostalo do popoldne; to se je čudno zdelo gostilničarju in poslal je po policijo. Ta je dala duri siloma odpreti in glej! tujec je ležal mrtev v pos. elji. Gostilničar je baje zahteval,

naj-mrliča tekoj preneso v mrtvašnico, a ko je policija preiskala tajčev kovček, našla je, čujte! okoli 24 tisoč gld. obligacij in nekda 6 tisoč denara ter gostilničarja s tem popolnoma potlačila, kateri je, kakor pravijo, presneto slano zaračunal sobo za par dni. Mrtveca so drugega dne prepeljali na Goče, ker se je po potovalnih papirjih poznalo, da je g. Uršič, nadsvetovalec rudokopov v pokouju. Mož je nameraval prezimiti v francoski Nizzi, a dohitela ga je smrt uže v Gorici „avstrijski Nizzi.“

Anton Rotta in „L'Isonzo“, Leipziger Ill. Ztg. je priobčila na prvi strani zadnje številke prav mično podobo starke, katera je raznenačjena videti, kako izpod kobilje kobacajo čez noč zvaljene piške. Podoba je slikal Anton Rotta, rojen Gorican, kateri je eden najbolj priljubljenih genre-slikarjev noveje dobe in kojega podobe so bile uže v raznih razstavah odlikovane. „Leip. Ill. Ztg.“ piše o njem jako pohvalno ter sklepa svojo kritiko s temi besedami: „Rotta ni rojen Italijan, njegovi starši so bili slovenske korenine in v prijetni Gorici je tekla njegova zibel. Toda bližina Italije je uplivala magično na uže zgodaj vzbujeno hrepenenje po umetnosti. Odgojeval se je najprej v beneški akademiji in izvolil si za svoje bivališče lagunsko mesto. Rojeni Slovenec je v teku časa postal mojster, kojega prištevata dva naroda svojim slavnim sinom: Njegova adoptivna domovina Italija, katerej se zahvaljuje za svojo umetniško vzgojo in kder ustvarja svoje podobe — in njegovi slovanski rojaki, ki so mu odkazali častno mesto v „Leksiku jugoslovanskih umetnikov“; Italija kot domovina njegovega umetniškega delovanja in Slovanstvo, kojega krv se pretaka po njegovih žilah ter mu podeljuje ono posebnost, po katerej se odlikuje mimo svojih italijanskih umetniških tovarišev.“

„L'Isonzo“ brati v svetovnem listu, kateri zajema svoje gradivo vedno iz najzanesljivejših virov, da je Rotta, dasi rojen v Gorici, vendar sin slovenske rodbine, da je samo posinovljenec Italije, ker se po njegovih žilah pretaka slovanska kri, katera mu daja neko nad njegove italijanske tovariše povzdigujočo ga posebnost in da ga „Lexikon jugoslovanskih umetnikov“ prišteva svojim slavnim možem, to brati, pravimo, lotila se je našega italijanskega tovariša tako strašna vjed, da si je moral pomagati s pošteno dozo „nucis vomicae“, vsled katere je blevnil v svojo mestno in deželno kroniko v št. 251 obilne pol kolone žolčnate polemike proti Lipski Illustrovani in sestavljaljem omenjenega Leksika.

Polemika spisana z navažno Isonzo-vo temeljitostjo, pravi, da Rotta je vse brže, nego slovensko ime — in da prihaja njegova rodbina iz St. Vida na Taljamentu. Mogoče, mogoče tudi da ne. Istina pa je, da je zali, plavalasi dečko Anton Rotta v Gorici s pisateljem teh vrst l. 1847 ali 48 obiskaval slovenski „lementar“ (l. razred takratne normalke) pod učiteljem ranc. Plesničar-jem in ne italijanskega „lementara“ pod r. dolgim Pagon-om in da je takrat tako slovenski kramljaj, kakor drugi otroci slovenskih staršev. Pisal se je uže takrat Rotta, in to ime glasi se italijanski, to je res. A enako resnično je tudi, da je bilo uže takrat vse polno poitalijančenih rodbinskih in zemljepisnih imen na Goriškem, o čemer se je lahko prepričati iz takratnih tabularnih in drugih knjig in spisov.

Toda če so nasledniki nekdanjih grgarskih Čukov, sovedenjskih Češcut-ov in Cijan-ov, mirenjskih Batič-ev in mnogih drugih „ičev“ in „ačev“ spremeni-li v teku poitalijančevanjske dobe končnice svojih imen v „ucchi“, „utti“ in „iggi“, spremenil se je ravno tako lahko mej drugimi goriškimi prekrščenci tudi kak žagarski Rot ali tolminski Rutar v Rotta — in dokler ne poda „L'Isonzo“ tehtnih dokazov, da prihaja slavni slikar zares od Taljamenta, bomo temviše verjeli v njegovo slovensko izvirnost — ker se je, kakor smo uže povedali, zali Tonček slovenski šola-l „vlementarju“, česar nam ne bo mogel „L'Isonzo“ nigdar izpodbiti. Sicer pa naj se nikar ne misli, da nam je Bog ve, kolikona tem, ali je Rotta Slovenec ali ne: slikarstvo je kosmopolitična umetnost in nobenej pravi umetniški sliki ni na čelu zapisano, je-li italijanska, nemška, francoska ali slovanska. Vsakakor pa smemo zagotavljati, ker smo videli sé svojimi očmi, da so bila dela slovanskih mojstrov — slikarjev in kiparjev — na dunajski razstavi l. 1873 dostojno zastopana. Če hoče poznati „L'Isonzo“ njihova imena in tako imena drugih jugoslovanskih umetnikov, naj si naroči „Leksikon“, v kojega se tako slepo zaganja.

In še eno: Potrjujemo, kar nam „L'I.“ v greh šteje, da smatramo Gorico, Trst in Istro za dele in sicer prav znamenite dele svoje drage slovenske domovine in da brojimo tudi unstran črno-rumenih kolov, katere bi „L'I.“ najraje rad drugače prebarval — še lepo število slovanskih bratov — in da, če se je v tužnej pretekli dobi mnogo našega elementa dalo poitalijančevanju — je temu zdaj za vselej postavljen trden jez v probujeni narodni zavestnosti, katera rase in se širi — a nikdar več ne pre-

stane. — V lepi tej domovini želimo vselej v prijateljske zvezi živeti sé svojimi lojalnimi sodeželani, z avstrijskimi Italijani, vzajemno spoštujeje svoje narodne pravice in zvesto čuvaje, da se črno-rumeni koli nigdar ne umaknejo bela-rudeče-zelenim.“

Kako se godi pa „L'I.“ in njegovim somišljenikom? — Kako se vse krči in zgublja in kako postaja cela svojat uže skoro smešna — lastnim rojakom — o tem govore fakta, zoper katera zastoj upira utapljaljoči se „L'I.“ svoje zadnje sile.

—n—i.

C. k. kmetiško društvo v Gorici vabi k rednemu jesenskem občnemu zboru v Kormin, ki se snide v petek dne 28. novembra t. l. ob 10. uri predpoldne v dvorani filharmoničnega društva (hiša Taccó nasproti okrajne sodnije.) Dnevni red: 1. Kako pospeševati kmetško gospodarstvo. 2. Kako pripomoči, da bo obdelovanje zemljišč uspešnejše. 3. Predlogi in razprava o stanju našega kmetijstva. 4. Priobčenje društvenih spisov. 5. Razni predlogi.

Naznanja se, da bode vodil gospod prof. Ivan Bolle popoldne ljudski razgovor z dokazi o filokseri (trtni uši).

V izgled notarjem in advokatom na Slovenskem. Gosp. Ignacij Gruntar, notar v Logatcu, objavlja v „Laibacherici“ čisto slovensk razglas, ki se kaj lepo odlikuje od drugih nemških. To je enkrat mož, ki nema slovenščine samo na jeziku, ampak jo dejansko rabi. Naj le tako napreduje in nadaljuje! Drugim advokatom in notarjem pa bodi to v izgled! Slov.

Španskega kralja nevesta, avstr. nadvojvodinja Kristina se je sé svojo materjo v ponedeljek večer ob pola devetih s posebnim dvornim vlakom odpeljala z Dunaja, da preko Pariza potuje v Madrid k žentovanju. V soboto popoldne se je bodoča španska kraljica v pričo vseh na Dunaji navzočih členov cesarske obitelji in pozvanih svedokov svečano odpovedala avstrijskemu prestolnemu nasledništvu in dediškim pravicam. Razen ministrov in tajnih svetnikov sta svečanosti i prisostovala prvosedulka obeh zbornic državnega zastopa. Za poroko je odločen 29. dan t. m.; 28. dan t. m. je kraljev rojstni dan. Nadvojvodinja se je uže popolnem naučila španski in svojemu ženinu uže dopisovala v tem jeziku.

Javna zahvala.

Preserčno hvalo izrekamo vsem onim, koji so skazali zadujo čast naši nepozabljeni hčeri oziroma sestri

MARIJI RIJAVEC-EVI

s tem, da so jo v obilnem številu spremili do hladne gomile.

Zalujoči ostali.

V Šempasu 17. novembra 1879.

Epilepsijo

(božjast) zdravi pisмено specialni zdravnik dr. Killisch, Dresden (Neustadt.). Ima največe skušnje, ker je zdravil uže nad 11.000 takih bolnikov.

Podpisani ima na prodaj prav dobro tirolsko

črno vino,
čisto naravno

a ne oddaja je manj, nego po 56 litrov skupaj.

Alojzij Bader.

ODVETNIK

M. dr. Morpurgo

v Gorici

je preložil svojo pisarnico v hišo Kohen na Korenjsi štv. 252, II. nadstropje.

Št. 229/E

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà) vstanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne 1. decembra 1879 začela javna dražba (kant) nerešenih zastav III. četert leta 1878 t. j. tiste, ki so bile zastavljene meseca julija, avgusta in septembra 1878.

Ravnatelj: Lovisoni.

V zakup se da v Tolminu

gostilnica z vso hišno opravo, hlevi, skednjem, magacini, velikim dvoriščem in vrtom.

Ponudbe sprejema varuh dedičev rancega Andreja Gabersčik-a v Gorici, semeniške ulice štev. 435, ali v Tolminu hiš. štev. 70 do 10. decembra tek. leta.

Glavni dobitke ev. 100.000 mark. **OZGANILO SREČE.** Dobitke garantuje država.

Povabilo na vdelzbo mogočih dobitkov

v veliki od hamburske države garantovani denarni loteriji.

v kateri mora biti nad

8 milijon. 900.000 mark

zanesljivo dobljenih.

Dobitki te jako ugodne denarne loterije, katerna

obsaga po načrtu samo 94.000 srečk (lozo), so sledeči:

Največi dobitke je ev. 400.000 mark

Premija 250.000 mark 6 dobitkov po 4000 mark

1 dobitke po 150.000 mark 65 dobitkov po 3000 mark

1 dobitke po 100.000 mark 213 dobitkov po 2000 mark

1 dobitke po 60.000 mark 12 dobitkov po 1500 mark

1 dobitke po 50.000 mark 2 dobitka po 1200 mark

2 dobitka po 40.000 mark 631 dobitkov po 1000 mark

2 dobitka po 30.000 mark 773 dobitkov po 500 mark

5 dobitkov po 25.000 mark 950 dobitkov po 300 mark

2 dobitka po 20.000 mark 65 dobitkov po 200 mark

12 dobitkov po 15.000 mark 100 dobitkov po 150 mark

1 dobitke po 12.000 mark 26450 dobitkov po 138 mark

24 dobitkov po 10.000 mark 3900 dobitkov po 124 mark

5 dobitkov po 8.000 mark 70 dobitkov po 100 mark

2 dobitka po 6.000 mark 7800 dobitkov po 94 in 67 mark

54 dobitkov po 5.000 mark 1850 dobitkov po 40 in 20 mark

Vsi ti dobitki bodo v nekoliko mesecih v 7 razdelkih gotovo izdrebani.

Prvo srečkanje je uradoma določeno na dan

10. in 11. decembra t. l.

cela izvirna srečka samo 3 gl. 50 kr. a. v.

pol izvirne srečke same 1 gl. 75 kr. a. v.

četrtinka izvirne srečke samo 88 kr. a. v.

Te od države garantovane izvirne srečke (ne prepovedane promese) pošljejo se za franko po pošti poslani znesek, tudi v najdalnejše kraje.

Vsaki deležnik dobi zraven svoje izvirne srečke tudi z državnim grbom zaznamovani izvirni načrt zastoj, koj po srečkanji pa brez posebnega naročila uradni razkaz dobitkov.

Vdobljeni denar se koj izplača,

jaz ga razpošljem naravnost in točno interesentom in sem porok za tajnost.

Vsaka naročba se lahko naredi na poštni v-

plačni list ali pa v rekomandovanem pismu.

Obrniti se je torej z naročili zaupno do

Samuel Heckscher senr.

Banquier und Wechsel-Comptoir Hamburg.

Anton Gregorič

„Via Ascoli“ (v Getu) štev. 18 od znotraj — v Gorici

sprejema vsako mizarsko in tapecirsko delo ter garantuje, da bode dobro in trajno izvršeno.

Priporoča ob enem svojo bogato zalogo hišne oprave (mobilij) tapecirskega blaga in sreal po prav spodobnih cenah.